

PASAULINIS FENOMENAS

CARLOS RUIZ ZAFÓN

VĖJO ŠEŠĖLIS

Meilės odė
Barselonai.
Tikra šiuolaikinė
klasika.

The Daily Telegraph

OBUOLYS

CARLOS
RUIZ
ZAFÓN

VĖJO ŠEŠĖLIS

Romanas

Iš ispanų kalbos vertė
ALMA NAUJOKAITIENĖ

PAMIRŠTŲ KNYGŲ KAPINĖS

Gerai prisimenu tą rytą, kai tėvas pirmąsyk nusivedė mane į Pamirštų Knygų Kapines. Pirmosios 1945 metų vasaros dienos, mes vaikštinėjame Barselonos gatvėmis, pelenų spalvos dangumi nedrąsiai slysta saulės spinduliai, debesys lyg švino girliandos supasi virš Santa Monikos alėjos.

– Danieli, tai, ką šiandien pamatysi, negali pasakoti niekam, – pasakė tėvas. – Net savo draugui Tomui. Ničniekam.

– Net mamai? – pasitikslinau pusbalsiu.

Tėvas atsiduso, ir pasirodė liūdna šypsena, lydėjusi jį visą gyvenimą lyg šešėlis.

– Žinoma, – sumurmėjo nuleidęs galvą, – nuo jos mudu neturime ko slėpti. Gali jai pasakoti viską.

Pasibaigus pilietiniam karui, choleros epidemija pasiglemžė motinos gyvybę. Palaidojome ją Montžuiko kapinėse per mano ketvirtąjį gimtadienį. Tik prisimenu, kad lijo be perstojo visą dieną ir naktį, ir kai tėvo paklausiau, ar dangus verkia, jam užgniaužė gerklę, ir atsakymo neišgirdau. Praėjus šešeriems metams, motinos nebūtis tebebuvo miražas, šaukianti tylą, kurios taip ir neišmokau nutildyti žodžiais. Mudu su tėvu gyvenome mažame bute Santa Anos gatvėje priešais bažnyčios aikštę. Žemutiniame aukšte turėjome knygyną, jame prekiaavome vienetiniaisi leidiniais ir naudotomis knygomis, kurias paveldėjome iš senelio. Tėvas puoselėjo viltis, kad ši miela parduotuvėlė

kada nors liks man. Augau tarp knygų, dulkėmis virstančiuose puslapiuose rasdamas nematomų draugų. Ir dabar prisimenu tų dulkių kvapą, įsigėrusį į pirštus. Nuo mažens įpratau prieš miegą kalbėtis su motina, kambarėlio prietemoje dalydamasis su ja dienos įvykiais, nutikimais mokykloje, naujais išmoktais dalykais... Negirdėjau jos balso, nejaučiau prisilietimo, tačiau jos šiluma ir švytėjimas sklido iš kiekvienos namų kertelės, ir aš, užliūliuotas vilčių, kaip ir visi, dar skaičiuojantys metus rankų pirštais, tikėjau, kad pakaks tik užmerkti akis ir pasakoti jai, o mama, kad ir kur būtų, girdės mane. Kartais tėvas klausydavosi manęs ir tyliai verkdamas.

Prisimenu, kad tą birželio rytą nubudau nuo savo riksmo. Širdis pašėlusiai daužėsi, lyg iš krūtinės veržtųsi siela, ieškodama kelio ištrūkti. Tėvas susirūpinęs atbėgo į mano kambarį ir apkabinęs ramino.

– Negaliu prisiminti jos veido. Negaliu prisiminti, kaip atrodo mama, – šnabzdėjau vos gaudydamas orą.

Tėvas stipriai suspaudė mane glėbyje.

– Danieli, nesisielok. Aš prisiminsiu ją už mus abu.

Žiūrėjome į prietamą, ieškodami nesamų žodžių. Tai buvo pirmasis kartas, kai supratau, kad tėvas sensta, o jo akys, aptrauktos praradimų ir miglos, visuomet žvelgia į praeitį. Tada atsistojo, atitraukė užuolaidas ir įleido pirmuosius aušros spindulius.

– Danieli, apsirenk. Noriu kai ką tau parodyti, – pasakė.

– Dabar? Penktą valandą ryto?

– Yra dalykų, kuriuos galima suvokti tik auštant, – tarė tėvas, o lūpose žaidė paslaptinga šypsena, kuri man pasirodė jau pažįstama iš Aleksandro Diума skaitinių.

Kai išėjome iš laiptinės, gatvės dar snūduriavo tarp rūko ir giedros. Alėjos žibintai sklaidė miglos sruogas, ir jos virpėjo bundančio miesto, nyrančio iš nakties apdaro, ritmu. Priėję Teatro Arkos gatvę, iš Ravalio pasukome po tilto skliautu, kur žydrose ūkanose šmėžavo rūsysis. Neatsilikau nuo tėvo kurnėdamas tuo siauručiu takeliu,

veikiau primenančiu brydę, o ne gatvę, alėjos žibintų atšvaitai liko toli už mūsų. Rytmečio aušra sruvo pro balkonus ir karnizus įžambiais šviesos pluoštais, dar neliečiančiais žemės. Galiausiai tėvas stabtelėjo prie masyvių, nuo laiko ir drėgmės pajuodusių durų. Priešais mus dunksojo, kaip man pasirodė, buvusios pilies griuvėsiai arba šešėlių ir aidų muziejus.

– Danieli, tai, ką šiandien pamatysi, negali pasakoti niekam. Net savo draugui Tomui. Ničniekam.

Duris atidarė žmogelis, panašus į plėšrų paukštį, su baltų plaukų kupeta. Mane kiaurai pervėrė erelio žvilgsnis.

– Laba diena, Isakai. Tai mano sūnus Danielis, – pristatė tėvas. – Jam greit sukaks vienuolika metų, ir vieną dieną jis paveldės mano knygyną. Berniukas jau pakankamai protingas, kad galėtų žinoti apie šią vietą.

Isakas galvos mostu pakvietė mus vidun. Viską gaubė melsva prietema, vos galėjai įžvelgti angelų ir pasakiškų būtybių freskas galerijoje ir marmuro laiptus. Sergėtojas vedė mus ilgu pilies koridoriu, kol priėjome didelę apskritą salę, – prietemoje atsivėrė šešėlių bazilika po aukštai viršuje šviesos pluoštų išvarpytu kupolu. Koridorių su lentynomis, pilnomis knygų, labirintas kilo į viršų, vingiavo tuneliais, laiptais ir pakylomis, iš to galėjai spręsti apie nenusakomo dydžio ir formos biblioteką. Žiūrėjau į tėvą nuostabos kupinomis akimis. Jis nusišypsojo ir pamerkė man akį.

– Danieli, sveikas atvykęs į Pamirštų Knygų Kapines.

Tai šen, tai ten bibliotekos perėjimuose ir ant pakylų pastebėjau kokių dešimties žmonių siluetus. Vieni iš tolo mus sveikino, iš veidų atpažinau įvairius tėvo pažįstamus knyginkus. Man, dešimtmečiam berniukui, jie atrodė lyg alchemikų brolija, rezganti sąmokslą pasauliui už nugaros. Tėvas pritūpė šalia manęs, įdėmiai žvelgdamas į akis, ir tarė prislopintu balsu, koku paprastai atskleidžiamos paslaptys ar pranašystės.

– Danieli, ši vieta – paslaptinga, tai lyg šventovė. Kiekviena knyga, kurią čia matai, turi savo sielą. Parašiusiojo sielą ir tu, kurie skaitė knygą ir svajojo. Kaskart knygai patekus į naujas rankas, kai skaitančiojo žvilgsnis perbėga eilutėmis, jos dvasia dar labiau sustiprėja. Prieš daug metų, kai tėvas pirmąsyk mane čia atsivedė, ši vieta jau atrodė labai sena. Gal net tokia sena kaip miestas. Niekas neturi jokių žinių, nuo kada ji gyvuoja ir kas ją įkūrė. Papasakosiu tik tai, ką išgirdau iš tėvo. Jeigu kuri nors biblioteka ar knygynas uždaromi, jei kokia knyga dingsta užmarštyje, mes, šios vietos sergėtojai, stengiamės, kad ji patektų pas mus. Užmirštos knygos, pasiklydusios laike, čia gyvena amžinai, laukdamos, kol vėl pateks į naujo skaitytojo rankas ir pažins naują sielą. Mes knygyne irgi superkame ir parduodame knygas, bet iš tiesų jos nepriklauso niekam. Kiekviena iš čia esančių knygų yra buvusi kažkieno geriausiu draugu. Dabar jos turi tik mus. Danieli, ar išsaugosi šią paslaptį?

Mano žvilgsnis klaidžiojo po neaprėpiamą didybę ir kerimą šviesą. Linktelėjau, o tėvas nusišypsojo.

– Žinai, kas man labiausiai patinka? – paklausė.

Papurčiau galvą.

– Yra toks paprotys: pirmąsyk apsilankiusiam šioje vietoje leidžiama išsirinkti kokią tik nori knygą ir tapti jos savininku, prisiekus, kad ji nedings ir ilgai gyvuos. Tai labai svarbi priesaika. Turi jos laikytis visą gyvenimą, – paaiškino tėvas. – Šiandien atėjo tavo eilė.

Beveik pusvalandį klaidžiojau slėpingame labirinte, atsiduodančiame senu popieriumi, dulkėmis ir magija. Susižavėjęs braukiau pirštais per knygų nugarėles. Mačiau laiko aprintus pavadinimus, pažįstamų kalbų žodžius ir dešimtis nežinomų kalbų, apie kurias nieko nenutuokiau. Žingsniavau perėjimais, žiūrėjau į spirale kylančias lentynas su tūkstančiais tomų ir man dingojosi, kad jie daugiau išmano apie mane, nei apie juos išmanau aš. Staiga toptelėjo mintis, kad atvertus kiekvieną viršelį atsivers milžiniška šių sienų saugoma

pažinimo erdvė, o juk daugeliui pakakdavo popietes leisti futbolo aikštėse, klausytis radijo novelių ir nesiekti toliau savo bambos. Gal šis minties blyksnis, gal atsitiktinumas, nuojauta ar lemtis, tačiau tą akimirką supratau, kad knygą, kurios norėčiau, jau išsirinkau. Arba tiksliau būtų sakyti – knygą išsirinko mane. Ją vos galėjai pastebėti ant viršutinės lentynos, – vyno spalvos viršeliai pavadinimą šnabždėjo aukso raidėmis, žerintiomis akinamoje šviesoje, kuri liejosi iš po kupolo. Paėmiau ją ir pirštų galiukais glostydamas žodžius tylomis perskaičiau

ŽIULIJANAS KARAKSAS

Vėjo šešėlis

Nebuvau girdėjęs nei autoriaus, nei knygos pavadinimo, bet tai man nerūpėjo. Nuspręsta. Visiškai. Atsargiai laikiau knygą rankose ir verčiau šiugždančius puslapius. Išlaisvinus knygą iš lentynos vienvės, pakilo aukso dulkių debesis. Patenkintas pasukau labirintu, glausdamas knygą ir šypsodamasis. Gal mane užvaldė šios magiškos vietos kerai, bet negalėjau atsikratyti minties, kad ši knyga jau metų metus laukė manęs, galbūt net nuo gimimo.

*

Tą popietę, kai sugrižome į butą Santa Anos gatvėje, užsidariau savo kambaryje ir perskaičiau pirmas naujos bičiulės eilutes. Net nespėjau susivokti, kada knyga mane visiškai užvaldė. Istorija pasakojo apie tai, kaip herojus leidžiasi ieškoti tėvo, kurio niekuomet nėra matęs, tik sužinojęs iš paskutinių motinos žodžių, ištartų mirties patale. Ieškojimai virsta fantasmagoriška odiseja, per kurią herojus mėgina susigrąžinti tai, ką prarado vaikystėje ir jaunystėje. Pamažu

atsėlina prakeiktos meilės šešėlis, persekiosiantis jį iki mirties. Jau iš pat pradžių pasakojimas atrodė lyg rusišką lėlyčių rinkinys: kiekvienos viduje slepiasi dar mažesnė. Skaičiau, ir atsiskleidė vis daugiau istorijų, rodė, veiksmai persikelia į veidrodžių karalystę ir jį kartoja dešimtys skirtingų atspindžių, o vis dėlto – tik vienintelis. Minutės ir valandos slinko lyg mirazas. Po kažin kiek laiko, pasakojimo pagautas, išgirdau katedros varpų gausmą skelbiant vidurnaktį. Apgaubtas varinės šviesos, kurią skleidė stalo lempa, pasinėriau į pasaulį vaizdinių ir pojūčių, kokių dar niekada nebuvau patyręs. Personažai buvo tikroviški kaip oras, kuriuo kvėpavau, jie traukė mane į nuotykių ir paslapčių tunelį, iš kurio nenorėjau išeiti. Sulig kiekvienu puslapiu vis labiau pasidaviau nuotykių kerams ir įsivaizduojamam pasauliui, kol rytmečio alsavimas paglostė mano langą ir nuvargusios akys atsisveikino su paskutiniu puslapiu. Atsiguliau melsvoje rytmečio prieblandoje su knyga ant krūtinės ir klausiausi dar miegančio miesto garsų, o nuo stogų teškėjo purpuriniai lašai. Snaudulys ir nuovargis liūliavo, bet aš nepasidaviau. Nenorėjau išsklaidyti istorijos kerų nei atsisveikinti su jos herojais.

*

Vieną kartą girdėjau, kaip pirkėjas, dažnai besilankantis tėvo knygyne, kalbėjo, kad mažai kas taip sukrečia skaitytoją, kaip pirmoji perskaityta knyga, radusi kelią į jo širdį. Žodžių, likusių kažkur praicity, aidas lydi mus visą gyvenimą ir sukuria vaizduotėje rūmus, į kuriuos anksčiau ar vėliau grįšime, nesvarbu, kiek knygų perskaitysime, kiek naujų pasaulių atrasime, kiek suvoksime ar pamiršime. Man tokie kerintys buvo puslapiai, atrasti Pamirštų Knygų Kapinėse.

PELENŲ DIENOS

1945–1949

1

Paslaptis vertinga tiek kiek žmonės, dėl kurių ją saugome. Nubudus pirmoji mintis buvo paslaptimi apie Pamirštų Knygų Kapines pasidalyti su savo geriausiu draugu. Tomas Agilaras mokėsi mano klasėje, savo laisvalaikį ir talentą skyrė kurti išmoningiausių mechanizmus, kuriuos, deja, menkai tepritaikysi praktiškai, pavyzdžiui, aerostatinę strėlę arba nuolatinės srovės generatoriaus sukutį. Neturėjau geresnio bičiulio nei Tomas, su kuriuo būčiau galėjęs pasidalyti paslaptimi. Sapnuodamas atviromis akimis jau vaizdavausi, kaip mudu su Tomu, apsiginklavę žibintuvėliais ir kompasu, pasiryžtame atskleisti tos bibliografinės katakombos paslaptis. Bet prisiminęs duotą pažadą nusprendžiau, kad aplinkybės verčia ieškoti kitų, kaip teigiama istorijose apie patrulius, veikimo būdų. Įdienojus užkalbinau tėvą, degdamas smalsumu sužinoti daugiau apie tą knygą ir Žiulijaną Karaksą, kuris, mano naiviu supratimu, buvo garsus visame pasaulyje. Užsimojau gauti visas kitas jo knygas ir per savaitę perskaityti. Ir kaip nustebau, kad tėvas, kilęs iš knygininkų dinastijos, niekuomet nebuvo girdėjęs nei apie *Vėjo šešėlį*, nei apie Žiulijaną Karaksą. Susidomėjęs apžiūrėjo puslapį su nuorodomis apie knygos leidimą.

– Sprendžiant iš visko, šis egzempliorius yra vienas iš dviejų šimtų penkiasdešimties 1935 metų tiražo, išleisto Barselonoje, Kabestanio leidykloje.

– Ar žinai tokią leidyklą?

– Jos seniai nebėra. Tačiau leidinys – ne originalas. Tų pačių metų lapkritį jis išleistas Paryžiuje... Leidykloje „Galianas ir Novafis“. Tokios nežinau.

– Vadinas, knyga versta iš prancūzų kalbos? – paklausiau nelabai suprasdamas.

– Neatrodo, kad taip būtų. Kiek suprantu, šia kalba ji parašyta.

– Ispaniškai parašyta knyga pirmiausia išleista Prancūzijoje?

– Tai ne vienintelis atvejis, turint galvoje mūsų laikus, – paaiškino tėvas. – Gal mums galės padėti Barselas...

Gustavas Barselo buvo senas tėvo kolega, knygyno Fernando gatvėje savininkas, pelnytai laikomas knygininkų antikvarų galva. Papsėdavo neuždegta pypkę, persų turgavietės radinį, ir laikė save paskutiniuoku romantiku. Barselas didžiavosi tolimesniu giminyte su lordu Baironu, nors buvo kilęs iš Kaldas de Montbėjo. Galbūt norėdamas pabrėžti tą giminybę Barselas rengėsi senamadiškai, devyniolikto amžiaus puošėivos stiliumi, ryšėjo skareles, avėjo baltus lakuotus batus ir vaikščiojo su monokliu, kurio, kaip malė pikti liežuviai, neišsiimdavo net eidamas į išvietę. Garsiausias iš giminės buvo jo tėvas pramonininkas, ne visai skaidriais būdais susikrovęs kapitalą devyniolikto amžiaus gale. Iš tėvo pasakojimų supratau, kad Barselas paveldėjęs nemenką turtą, ir knygynas buvo veikiau jo pomėgis nei verslas. Jo aistra buvo knygos, ir nors pats tai kategoriškai neigė, bet žmogui, apsilankiusiam jo knygyne ir pajutusiam trauką leidiniui, kurio kaina – ne pagal kišenę, padarydavo didžiausią nuolaidą ar net padovanodavo, jei tai būdavo ypatingas skaitytojas, o ne koks diletantas. Be šių savitumų, Barselas garsėjo nepaprasta atmintimi ir pedantiškumu, tačiau tuo nesipuikavo ir nedemonstravo, o geresnio už jį antikvarinių knygų žinovo nebuvo. Tą pavakarę uždarius knygyną, tėvas pasiūlė kartu nueiti į „Keturių kačių“ užėigą, esančią Montsijo gatvėje, kur Barselas ir bičiuliai rinkdavosi diskutuoti apie prakeiktus poetus, mirusias kalbas ir meistriškus kūrinius, atitekusius kirvarpoms.

*

„Ketrios katės“ – tik per žingsnį nuo namų, ir tai buvo vienas iš mano mėgstamiausių Barselonos kampelių. Čia trisdešimt antraisiais susipažino mano tėvai, vadinasi, jau nuo pat pradžių buvau pasmerktas šios senos kavinės traukai. Šešėlių gaubiamą fasadą sergėjo akmeniniai drakonai, laikantys nasruose dujinius žibintus su laiko ir prisiminimų nuosėdomis. Viduje lankytojai susitapatindavo su praėjusių epochų asmenybėmis. Buhalteriai, svajotojai, pameistriai sėdavo už vieno stalo su Pablo Pikaso, Isako Albenio, Federiko Garsija Lorkos ar Salvadora Dali dvasiomis. Čia kiekvienas vargeta kelias akimirkas galėjo pasijusti istorine asmenybe tik už balintos kavos kainą.

– Brolau Sempere! – sušuko Barselas, vos pamatęs įeinantį tėvą. – Sūnau palaidūne, kuo nusipelnėme tokios garbės?

– Pone Gustavai, garbės nusipelnė mano sūnus Danielis, kuris ką tik rado kai ką įdomaus.

– Ką gi, eikite šen ir sėskitės prie mūsų, visokias iškasenas reikia atšvęsti.

– Iškasenas? – nepatikliai sušnabzdėjau tėvui.

– Barselas pratęs vaizdingai kalbėti, – pusbalsiu paaiškino tėvas. – Nieko nesakyk, tegu įsivažiuoja.

Sėdintieji priėmė mus į savo būrį, ir Barselas, švytėdamas pasitikėjimu, pakvietė arčiau savęs.

– Kiek metų vaikėzui? – pasiteiravo, iš padilbų žiūrėdamas į mane.

– Beveik vienuolika, – išpyškinau.

Barselas šelmiškai nusišypsojo.

– Vadinasi, dešimt. Nepadaugink metų, vabaliūkšti, gyvenimas vis tiek tau juos užkraus.

Keletas jo bičiulių pritariamai linksėjo, kažką murmeldami. Barselas mostelėjo padavėjui dirbtinio manekeno veidu, kad prieitų.

Konjako mano draugui Semperei, paties geriausio, o jaunuoliui pieno kokteilio, nes jam dar reikia užaugti. Tiesa, atneškite dar kumpio griežinėlių, tik jau ne to ankstesniojo. Gumos gaminiais mus aprūpina Pirelis, – pašmaikštavo knygininkas.

Padavėjas linktelėjo ir dingo, vos vilkdamas ne tik kojas, bet ir sielą.

– Štai ką pasakysiu, – pareiškė knygininkas. – Argi čia darbas? Šioje šalyje net ir po mirties žmogus nenusipelno pagarbos. Pažvelkite į Sidą. Jis nepataisomas.

Barselas papsėjo savo užgesusią pypkę ir negalėjo atitraukti akių nuo knygos, kurią laikiau rankose. Nepaisant įžūlaus elgesio ir pomėgio laidyti sąmojus, Barselas lyg vilkas kraują iš tolo užuodė gerą kūrinį.

– Nagi, – prašneko dėdamasis atsainus, – ką čia atsinešėte?

Žvilgtelėjau į tėvą. Šis linktelėjo. Nieko netaręs ištiesiau knygą Barselui. Knygininkas paėmė ją eksperto judesiu. Plonais pianisto pirštais tyrinėjo viršelį, jo audinį ir būklę. Švytėdamas iš pasitenkinimo atsivertė puslapį su leidimo duomenimis ir atidžiai lyg seklys per minutę ištyrinėjo. Visi kiti stebėjo net sulaikę kvapą, tarsi lauktų stebuklo arba leidimo ir vėl kvėpuoti.

– Karaksas. Įdomu, – murmėjo.

Ištiesiau ranką norėdamas susigražinti savo knygą. Barselas suraukė antakius ir atidavė su ledine šypsena.

– Vaikinuk, iš kur ją gavai?

– Paslaptis, – atrėžiau žinodamas, kad tėvui sukelsiu šypsena.

Barselas nustebeęs kilstelėjo antakį ir pažvelgė į tėvą.

– Bičiuli Sempere, kaip jums, – nes jus gerbiu ir žaviuosi, ir turėdamas omeny ilgus draugystės, vienijančios mus, kaip brolius, metus, siūlau už ją keturiasdešimt durų*, ir baigtas kriukis.

– Jums teks derėtis su mano sūnumi, – paprieštaravo tėvas. – Knyga priklauso jam.

Barselas apdovanojo mane vilko šypsena.

* Duras = 5 pesetos. *Čia ir toliau – Vert. past.*

– Na, ką pasakysi, vaikinuk? Keturios dešimtys – nemaži pinigai pirmajai prekei... Sempere, jūsų atžala turi verslininko talentą.

Sėdintieji nusikvatojo iš tokio sąmojo. Barselas maloniai pažvelgė į mane ir išsitraukė iš kišenės odinę piniginę. Atskaičiavęs ištiesė keturias dešimtis, – anais laikais tai buvo nemenkas lobis. Tylėdamas papurčiau galvą. Barselas vėl susiraukė.

– Žinok, godumas – mirtina nuodėmė. Gerai, tebūnie šešiasdešimt – galėsi atsidaryti kaupiamąją sąskaitą, tokio amžiaus jau turi galvoti apie ateitį.

Ir vėl papurčiau galvą. Barselas susiraukęs pažvelgė pro savo monoklį į tėvą.

– Į mane nežiūrėkite, – tarė tėvas. – Aš tik sudarau jam kompaniją. Tada Barselas atsiduso ir įdėmiai nužvelgė mane.

– Gerai, berniuk, tai ko tu nori?

– Noriu sužinoti, kas toks buvo Žiulijanas Karaksas, ir kur galėčiau gauti kitų jo knygų, nes labai noriu perskaityti.

Barselas iš širdies nusikvatojo ir įsikišo piniginę į kišenę.

– Nieko sau akademikas. Sempere, kuo maitinate savo atžalą? – pašmaikštavo.

Kaip sąmokslininkas palinko prie manęs, ir jo akyse pamačiau akimirksniškai šmėstelėjusią pagarbą, – anksčiau jos tikrai nebuvo.

– Ką gi, susitarkime, – pasakė pagaliau. – Rytoj, sekmadienio popietę, užėik į Ateneo biblioteką, pasiteirauk manęs. Atsinešk knygą, noriu gerai ją apžiūrėti, o aš tau papasakosiu, ką žinau apie Žiulijaną Karaksą. Quid pro quo*.

– Ką?

– Tai lotyniškai, berneli. Nėra mirusių kalbų, yra tik į letargo miegą nugrimzdę protai. Kitaip tariant, nerasi duro iš keturių pėsčių, o tu man patinki, todėl išpildysiu tavo norą.

* Painsiava. (*Lot.*)

**ĮSIGYKITE
KNYGĄ DABAR**

obuolys.lt